

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Teze pro bakalářskou práci

Spekulativní bubliny na trhu aktiv v historii a v současnosti

Irina Kara-Sal

© 2017 ČZU v Praze

Souhrn:

Bakalářská práce se zabývá fenoménem spekulativních bublin. Problematika této práce je v současné době velmi aktuální. Frekvence krizí v různých zemích se zvyšuje a rovněž i počet finančních bublin na různých trzích roste. Novým krizím se ale nelze vyhnout kvůli nedostatku dostatečných znalostí a cílených včasných opatření. To je důvod, proč tento směr bude zkoumán po mnoho dalších let. Teoretická část bakalářské práce popisuje základní znalosti spojené s trhem aktiv, vysvětluje pojem „spekulativní bublina“, popisuje příčiny jejich vzniku, průběhu a zániku. Další část práce se zaměřuje na popis nejznámějších bublin v historii. Třetí kapitola je věnována bublině na trhu nemovitosti, jejím příčinám a důsledkům pro světovou ekonomiku.

Klíčová slova:

krize, spekulativní bublina, investice, spekulace, sekuritizace

Cíl a metodika:

Cílem bakalářské práce je zkoumání pojmu „spekulativní bublina“, určení příčin jejího vzniku, průběhu a zániku. První kapitola představuje základní teoretické přístupy k spekulativním bublinám na trhu. Druhá část je věnována výskytu spekulativních bublin v historii. Dále je uvedena analýza vybrané spekulativní bubliny a jejích příčin a její důsledky pro globální ekonomiku.

Při zpracování bakalářské práce byly využity teoretické poznatky na základě prostudování vybraných odborných publikací českých a zahraničních autorů, internetových zdrojů, vztahující se k daným pojmům. Dále byly vymezeny velké bubliny v minulosti a provedena analýza a vyhodnocení dat. Na konci je závěrečné zhodnocení.

Teoretická část:

Finanční a hospodářské krize se naštěstí vyskytují zřídka. Nicméně význam těchto poměrně „vzácných“ událostí je značný. Příčiny a mechanismy krize se se vyskytují

pravidelně a jedním z nich jsou „bubliny“ různých typů. Podle všeobecně přijímané standardní definice lze spekulativní bublinu chápat jako rostoucí zvýšení ceny některých aktiv ve srovnání s jeho fundamentální cenou. Fundamentální hodnota je vnitřní hodnota aktiva, která by se měla rovnat diskontovaným cashflow, plynoucím z aktiv. Příznivé podmínky pro vytvoření bubliny jsou

Praktická část:

Každá finanční krize začíná z výpadku systému návratu dluhů na finančním trhu. Současná krize byla zahájena selháním systému na hypotečním trhu v USA v létě 2007. Mechanism startu nemovitostní krize je podrobněji analyzován v praktické části. Pokles na hypotečním trhu v USA začal na začátku roku 2007, kdy výrazně kleslo tempo růstu cen nemovitostí a zvýšilo se neplacení hypoték. V období od roku 2001 do poloviny roku 2004 ceny nemovitostí ve Spojených státech stoupaly každý rok v průměru o 150 %, kulminovaly na 200 % v polovině roku 2006 a klesly na 50 % od července 2006 do ledna 2008. Analýza situace z hypoteční krize v USA ukázala, že hlavním důvodem pro nafouknutí bubliny na hypotečním trhu jsou právě nestandardní vysoce rizikové úvěry. Dále autorem byly analyzovány vývoje indexů S&P, který odráží hodnoty cen akcií 500 amerických korporací a NASDAQ. Index S&P klesl o 45 % ve srovnání s rekordní výší 2007.

Závěr:

Po prozkoumání příčin, typů a příkladů bublin v historii vyvstává otázka, zda je možné předpovídat jejich výskyt. Zkušenosti ekonomů ukazují, že předpovídat vznik příštích finančních bublin na akciovém trhu nebo trhu s nemovitostmi je v praxi velmi těžké. Centrální banka země může sledovat nadměrnou poptávku po určitých aktivech, ale zásah do fungování tržního mechanismu ekonomiky je velmi nebezpečný. Někdy mohou opatření s cílem omezit činnost hráčů, kontrolu finančních transakcí, regulaci úrokových sazeb ze strany centrální banky vést k větší finanční krizi než samotný zdroj v podobě

finanční bubliny (jako tomu bylo v případě nemovitostní krize). Nelze s určitostí říci, že došlo k bublině na trhu. K tomu je třeba zjistit rozdíl tržní hodnoty aktiva od jeho fundamentální hodnoty. Jak již bylo uvedeno v první kapitole, vnitřní hodnotu se nepodaří přesně určit vzhledem k tomu, že neznáme přesně budoucí příjmy aktiv a budoucí rizika. To vyvolává zásadní problém detekce bublin. V důsledku toho musí regulační orgány převzít odpovědnost a nedovolit bublinám příliš se „nafouknout“. Bubliny jsou základním atributem moderní ekonomiky, proto by se teorie jejich řízení měla stát naukou a být hlouběji prozkoumaná.

Použitá literatura:

KINDLEBERGER, Charles Poor a Robert Z. ALIBER. Manias, panics, and crashes: a history of financial crises. 5th ed. Hoboken, N.J.: John Wiley, c2005. ISBN 978-0-471-46714-4.

CHIRKOVA, E. V. Anatomiiia finansovogo puzyria. ISBN 978-5-91848-001-4.

DASH, M. Tulipomania : The Story of the World's Most Coveted Flower & the Extraordinary Passions It Aroused. ISBN 9780609807651

GARBER, Peter M. Famous first bubbles: the fundamentals of early manias. Cambridge, Mass.: MIT Press, c2000. ISBN 0-262-07204-1.

MINSKY, Hyman P. Stabilizing an unstable economy. New York: McGraw-Hill, c2008. ISBN 978-0071592994.